

BUSINESS ANALYSIS OF THE COMPANY BY USING FINANCIAL RATIOS

ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA POMOĆU FINANCIJSKIH OMJERA

STOJANOVIC, Slobodan

Abstract: *Business analysis by using financial ratios is based on the use of information disclosed in company financial statements. Financial ratios are rational numbers arising from the relationship between items from the financial statements. The values of financial ratios indicate the status and quality of business in individual segments and provide information to internal and external users for decision making process. Financial ratios are classified into groups, so there are, for example, liquidity ratios, debt ratios, profitability ratios and asset efficiency ratios. The paper will explain the concept and significance of financial ratios for business analysis and show their application on the example of companies from Vukovar-Srijem County.*

Key words: *financial ratios, business analysis, financial statements*

Sažetak: *Analiza poslovanja pomoću financijskih omjera temelji se na korištenju informacija iskazanih u financijskim izvješćima poduzeća. Financijski omjeri su racionalni brojevi koji nastaju stavljanjem u odnos podataka iz financijskih izvješća. Vrijednosti financijskih omjera ukazuju na stanje i kvalitetu poslovanja u pojedinim segmentima te pružaju informacijsku podlogu internim i eksternim korisnicima za donošenje odluka. Financijski omjeri se razvrstavaju u skupine pa razlikujemo omjere likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti i korištenja imovine. U radu će se objasniti pojam i značaj financijskih omjera za analizu poslovanja te dati prikaz njihovog izračuna na primjeru poduzeća s područja Vukovarsko-srijemske županije.*

Ključne riječi: *financijski omjeri, analiza poslovanja, financijska izvješća*

Author's data: dr. sc. Slobodan Stojanović, prof. v. š., Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, Županijska 50, Vukovar, stojanovic@vevu.hr

1. Uvod

Financijska analiza predstavlja jedan od osnovnih instrumenata za procjenu poslovnih rezultata poduzeća, a temelji se na korištenju podataka koji su iskazani u financijskim izvještajima poduzeća. Analiza financijskih omjera kao dio financijske analize preuzima podatke iz financijskih izvještaja opće namjene za izračun financijskih omjera (ratio brojeva) koji se potom koriste u procesu odlučivanja. Naime, vrijednosti pojedinih financijskih omjera ukazuju na sigurnost i uspješnost poslovanja u pojedinim segmentima te pružaju informacijsku podlogu internim i eksternim korisnicima za donošenje odluka. Rezultati analize se koriste za usporedbu s povijesnim i planskim veličinama omjera u poduzeću, odnosno s graničnim ili standardnim veličinama omjera koje su utvrđene na razini manje skupine poduzeća slične djelatnosti ili na razini industrijske grane. Financijski omjeri se razvrstavaju u temeljne skupine pa se tako, primjerice, razlikuju omjeri likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Stoga će se u nastavku rada objasniti pojam i značaj financijskih omjera za analizu poslovanja te dati prikaz njihovog izračuna na primjeru stvarnog poduzeća s područja Vukovarsko-srijemske županije.

2. Pojam, značaj i vrste financijskih omjera

Analiza financijskih omjera na temelju financijskih izvještaja opće namjene predstavlja dio financijske analize. Dodatno, u financijsku analizu ubrajaju se postupak horizontalne analize na temelju komparativnih financijskih izvještaja i postupak vertikalne analize na temelju strukturnih financijskih izvještaja. Dakle, financijska analiza jest analiza financijskih izvještaja koja se može opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije koje su relevantne za upravljanje [1]. Financijska analiza se temelji na kvantitativnim podacima koji su ostvareni u prethodnim razdobljima čime ona ukazuje na uspješnost poslovanja u prošlosti, ali se istovremeno dobiveni rezultati koriste za planiranje i procjenu budućeg stanja i kvalitete poslovanja. Stoga se može kazati kako financijska analiza predstavlja sredstvo za procjenu očekivanog rizika i očekivane stope povrata na uložena sredstva poduzeća [2]. Financijske informacije potrebne za financijsku analizu su rezultati poslovanja poduzeća u određenom razdoblju iskazani u novčanim jedinicama. Izvori financijskih informacija mogu biti: (1) financijski izvještaji, (2) objave financijskih analitičara i specijaliziranih financijskih agencija, (3) interna izvješća namijenjena menadžmentu poduzeća i (4) podaci i izvješća o trgovanju na tržištima [3]. Svi navedeni izvori mogu se koristiti u analizi poslovanja, ali temeljni izvor informacija su financijski izvještaji opće namjene, prije svega bilanca i račun dobiti i gubitka. Analiza financijskih omjera i financijski omjeri učinkovit su način vrednovanja podataka u financijskim izvješćima. Navedena analiza predstavlja brzu i jednostavnu metoda za komparaciju, tj. analitičko sredstvo koje se koristi za usporedbu financijskih izvještaja i rezultata poslovanja u poduzeću i/ili između različitih poduzeća u određenom razdoblju [4]. Financijski omjeri se izračunavaju kao odnos između dviju stavki iz

istog ili različitih financijskih izvještaja, a njihove vrijednosti predstavljaju indikatore lošeg ili dobrog stanja u raznim kategorijama poslovanja, pri čemu skup vrijednost indikatora proizvodi „dijagnostiku“ poslovanja poduzeća koja čini informacijsku podlogu procesa odlučivanja [5]. Navedenu dijagnostiku u procesu odlučivanja koriste kako interni, npr. menadžment, tako i eksterni korisnici kao što su investitori, kreditori i svi drugi subjekti koji imaju interesa u poslovanju analiziranog poduzeća. Razvoj financijskih omjera otpočeo je početkom 20. stoljeća s uporabom omjera (koeficijenta) tekuće likvidnosti u cilju evaluacije kreditne sposobnosti [6]. Danas postoje brojni financijski omjeri koji se široko koriste u praksi zbog njihove praktičnosti i korisnosti koja se traži na tržištu, pri čemu je potrebno istaknuti kako ne postoje standardni načini njihova izračuna pa mnogi omjeri imaju iste nazive, ali se izračunavaju drugačije [7], što ovisi npr. o utjecaju tradicije ili primjeni specifične metodologije koju koriste pojedini utjecajni analitičari i specijalizirani subjekti koji se bave poslovima financijske analize. U skladu sa zahtjevima financijske analize, financijski omjeri (pokazatelji) mogu se svrstati u sljedeće temeljne skupine: (1) omjeri likvidnosti, (2) omjeri zaduženosti, (3) omjeri aktivnosti, (4) omjeri ekonomičnosti, (5) omjeri profitabilnosti i (6) omjeri investiranja [1]. Prve dvije skupine omjera ukazuju na ispunjavanje kriterija sigurnosti poslovanja poduzeća, a zadnje tri skupine na ispunjavanje kriterija uspješnosti. Omjeri aktivnosti istovremeno odražavaju sigurnost i uspješnost poslovanja. U svakoj skupini omjera nalazi se nekoliko pokazatelja koji se uobičajeno koriste u analizi i na temelju kojih se donose odgovarajuće odluke (tablica 1). Omjeri likvidnosti (*eng. liquidity ratios*) mjere sposobnost poduzeća da podmiri dospjele kratkoročne obveze. Vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti u pravilu treba biti veća od 2, što ukazuje da je iznos kratkotrajne imovine poduzeća dvostruko veći od kratkoročnih obveza. Slično, vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti treba biti minimalno 1. Navedene vrijednosti važne su s aspekta rizika unovčavanja kratkotrajne imovine i mogućnosti plaćanja dospelih obveza u predviđenim rokovima. Dakle, u cilju održavanja normalne likvidnosti potrebno je da poduzeće raspolaže neto obrtnim kapitalom, tj. da se određeni iznos kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora. Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje financiranost dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora, a u pravilu treba biti manji od 1, upravo iz razloga postojanja neto obrtnog kapitala. Omjeri zaduženosti (*eng. leverage ratios*) pokazuju iznos tuđih (pozajmljenih) sredstava iz kojih se financira poslovanje poduzeća. Računaju se na temelju podataka iz bilance (osim PTK) te odražavaju statičku zaduženost i strukturu pasive. Primjerice, koeficijent zaduženosti pokazuje udio ukupnih obveza u izvorima financiranja i u pravilu treba biti manji od $\frac{1}{2}$, dok koeficijent vlastitog financiranja pokazuje udio vlastitih izvora te predstavlja zrcalni odraz koeficijenta zaduženosti. Veća vrijednost KZ znači manju vrijednost KVF što ukazuje na nesigurniji položaj poduzeća i moguće poteškoće u servisiranju kreditnih i drugih obveza. Omjeri aktivnosti (*eng. activity ratios*) ukazuju na efikasnost uporabe resursa koje poduzeće koristi, a poznati su i pod nazivom koeficijenti obrta. Računaju se na temelju bilance, a ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovanju. Veći koeficijent obrta pokazuje bržu cirkulaciju imovine i veću učinkovitost. Pomoću koeficijenata obrta moguće je izračunati dane vezivanja sredstava, tj. prosječno trajanje obrta. Primjerice, uz pomoć

koeficijenta potraživanja izračunava se vrijeme naplate potraživanja. Dakako, što je kraće prosječno trajanje obrta, to je efikasnije upravljanje sredstvima u poduzeću.

<i>Naziv skupine / omjera</i>	<i>Brojnik</i>	<i>Nazivnik</i>
<i>(1) Omjeri likvidnosti</i>		
Koeficijent tekuće likvidnosti (KTL)	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti (KUL)	kratkotr. imovina - zalihe	kratkoročne obveze
Koeficijent trenutne likvidnosti (KTL)	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti (KFS)	dugotrajna imovina	glavnica + dug. obveze
<i>(2) Omjeri zaduženosti</i>		
Koeficijent zaduženosti (KZ)	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja (KVF)	glavnica (kapital i rezerve)	ukupna imovina
Koeficijent financiranja (KF)	ukupne obveze	glavnica
Pokriće troškova kamata (PTK)	dobit prije poreza i kamata (EBIT)	troškovi kamata
Stupanj pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	glavnica + dug. obveze	dugotrajna imovina
<i>(3) Omjeri aktivnosti</i>		
Koeficijent obrta ukupne imovine (KOUI)	ukupni prihod	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine (KOKI)	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja (KOP)	prihodi od prodaje	potraživanja
Vrijeme naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koef. obrta potraživanja
Koeficijent obrtaja zaliha (KOZ)	prihodi od prodaje	zalihe
Vrijeme vezivanja zaliha u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta zaliha
<i>(4) Omjeri ekonomičnosti</i>		
Ekonomičnost ukupnog poslovanja (EUP)	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (EP)	poslovni prihodi	poslovni rashodi
Ekonomičnost financiranja (EF)	financijski prihodi	financijski rashodi
<i>(5) Omjeri profitabilnosti</i>		
Profitna marža (PM)	neto dobit	prihodi od prodaje
Stopa povrata na imovinu (ROA)	neto dobit	ukupna imovina
Stopa povrata na glavnici (ROE)	neto dobit	glavnica

Tablica 1. Skupine financijskih omjera i način njihova izračuna (izrada autora prema [1], [8], [9] i [10])

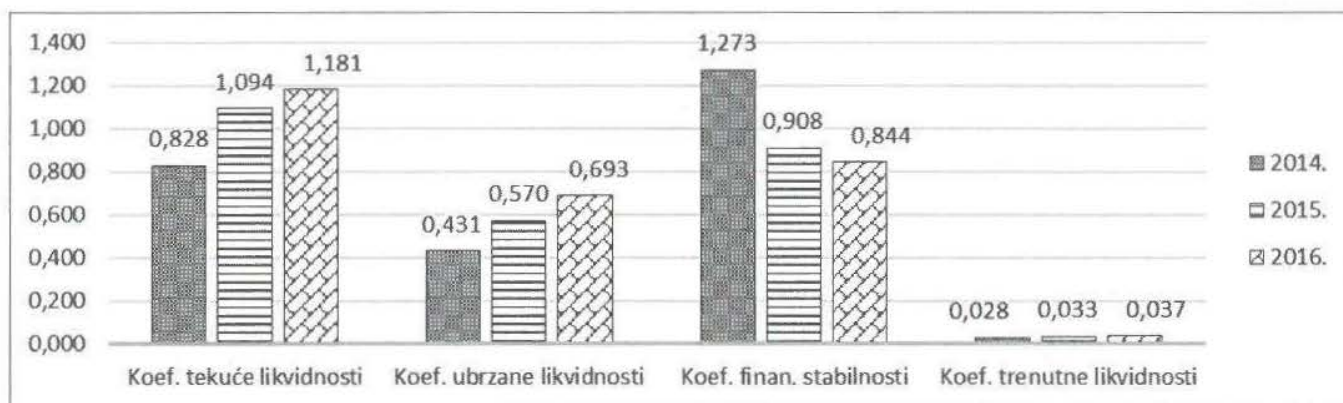
Omjeri ekonomičnosti daju informaciju o odnosu ostvarenih prihoda i rashoda, odnosno pokazuju koliko poduzeće ostvari prihoda po novčanoj jedinici učinjenih rashoda. Računaju se na temelju podataka sadržanih u računu dobiti i gubitka. Osim omjera ukupne ekonomičnosti potrebno je izračunavati i omjere tzv. parcijalne ekonomičnosti. Ovi omjeri trebaju biti što veći od 1 jer tada pokazuju da poduzeće ostvaruje više prihoda negoli rashoda. Omjeri profitabilnosti (*eng. profitability ratios*) ukazuju na stope povrata koje poduzeće ostvaruje na ostvarene prihode, odnosno na uloženi (investirani) kapital. Računaju se na temelju podataka u bilanci i RDG-u, a njihova vrijednost treba biti što veća jer tada znače veću profitabilnost poslovanja. Omjeri investiranja (*eng. investment ratios*) mjere uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Za njihov izračun dodatno su potrebni podaci o dionicama poduzeća kao što su broj izdanih dionica i njihova tržišna vrijednost. Neki od ovih omjera su dobit po

dionici (EPS), odnos cijene i dobiti po dionici (P/E) i drugi (ovi omjeri nisu navedeni u tablici 1. budući da nisu računati u primjeru analize omjera u nastavku rada).

3. Analiza financijskih omjera na primjeru poduzeća

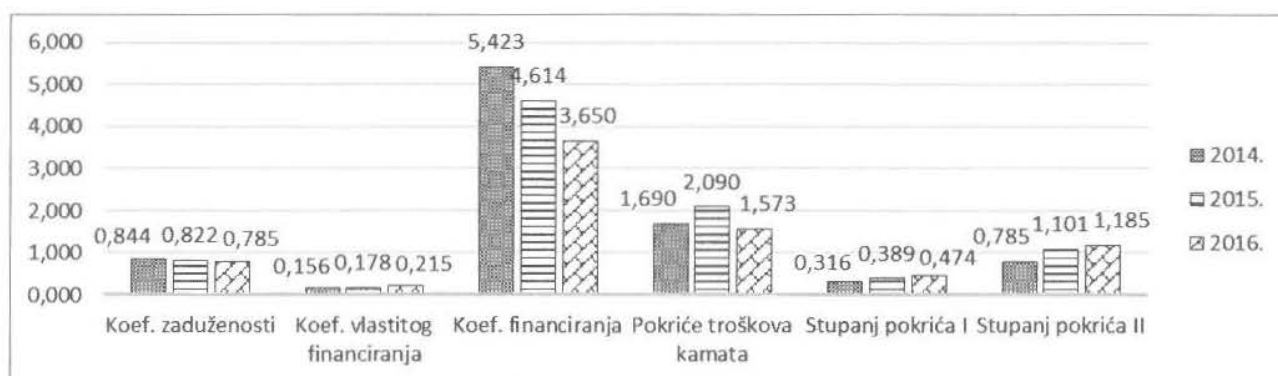
Primjena analize financijskih omjera prikazana je na primjeru poduzeća BOSO d.o.o. sa sjedištem u Vinkovcima (Vukovarsko-srijemska županija). Poduzeće se bavi trgovačkom djelatnošću, odnosno kupoprodajom trgovačke robe kao i trgovačkim posredovanjem na domaćem i inozemnom tržištu. Trenutno poduzeće upravlja s više od 170 prodajnih mjesta diljem Slavonije te zapošljava oko 1.000 zaposlenika. Većina prodajnih objekata su manje trgovine s prosječnom prodajnom površinom manjom od 200 četvornih metara. Poduzeće spada u skupinu velikih poduzeća, što znači da prelazi dva od tri granična pokazatelja za klasifikaciju prema kriteriju veličine koje utvrđuje Zakon o računovodstvu [11], a to su (1) prosječno 250 zaposlenih tijekom poslovne godine, (2) ukupna vrijednost aktive 150 mil. kuna i (3) ukupni prihodi 300 mil. kuna. U ovu skupinu poduzeća koja imaju sjedište u Vukovarsko-srijemskoj županiji ubrajaju se još prema podacima za 2016. god. Prvo plinarsko društvo d.o.o. (Vukovar), Sladorana d.o.o. (Županja), Same Deutz-Fahr Žetelice d.o.o. (Županja), Spačva d.d. (Vinkovci) i Borovo d.d. (Vukovar). Analiza financijskih omjera provedena je na temelju javno dostupnih financijskih izvješća, koja su objavljena u Registru godišnjih financijskih izvještaja [12] za razdoblje od 2014. do 2016. god. U tablici 2. prikazane su pozicije iz GFI-a temeljem kojih su izračunati omjeri. Rezultati analize omjera za navedeno poduzeće prikazani su u nastavku radu.

Omjeri likvidnosti za analizirano poduzeće za razdoblje od 2014. do 2016. prikazani su na grafikonu 1. Koeficijenti tekuće, ubrzane i novčane likvidnosti pokazuju rastu u promatranom razdoblju za razliku od koeficijenta financijske stabilnosti. Ostvarene vrijednosti KTL i KUL ukazuju na nedostatnu likvidnost poduzeća u usporedbi s načelnim (preporučenim) vrijednostima. Primjerice, KUL u 2016. iznosi svega 0,693, a trebao bi biti minimalno 2. Međutim, smanjenje KFS-a ukazuje na poboljšanje likvidnosti jer snažno rastu dugoročni izvori, prije svega glavnica (kapital i rezerve) tijekom cijelog razdoblja (porast 46% u odnosu na 2014.) te dugoročne obveze u 2015. (porast 46% u odnosu na 2014.). Neto obrtni kapital raste i iznosi -22,6 mil. kn 2014., 10,3 mil. kn 2015. te 19,0 mil. kn 2016. god. što znači poboljšanje stanja likvidnosti kroz povećanje dijela kratkotrajne imovine koja se financira iz dugoročnih izvora.

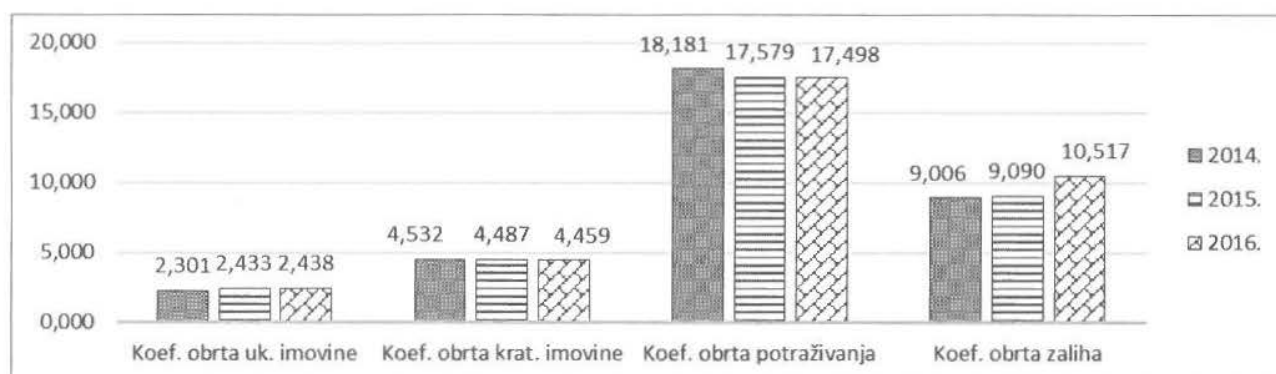
Grafikon 1. Omjeri likvidnosti

Omjeri zaduženosti prikazani su na grafikonu 2. Načelno, vrijednosti pokazatelja zaduženosti pokazuju trend poboljšanja u smislu blagog jačanja vlastitih izvora u strukturi financiranja poduzeća. Međutim, udio vlastitog financiranja je još uvijek daleko od preporučene 50%-tne vrijednosti. Smanjenje koeficijenta financiranja posljedica je navedenog porasta glavnice (kapitala i rezervi) u promatranom razdoblju od 46% u odnosu na 2014. god., pri čemu se iznos ukupnih obveza u istom razdoblju smanjio za 1,5%. Jačanje vlastitih izvora financiranja razvidno je također iz kretanja omjera stupnja pokrića I i II. U 2016. god. iz glavnice se financira 0,474 kn dugotrajne imovine (SP I), dok su ukupni dugoročni izvori dostatni za financiranje cjelokupne dugoročne i dijela kratkotrajne imovine (SP II). Ostvarena neto dobit dostatna je za pokriće troškova kamata, ali je razvidan ponovni pad ovog pokazatelja u 2016. god.

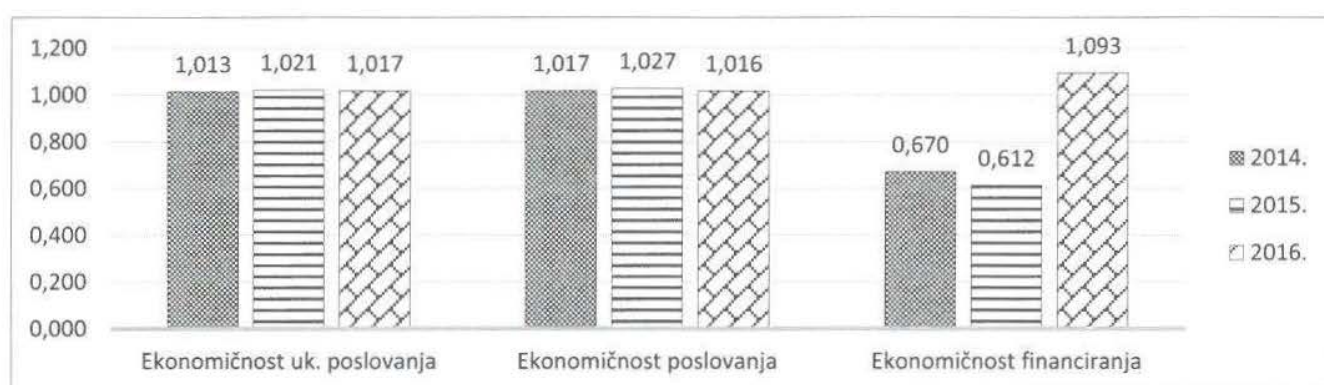
Grafikon 2. Omjeri zaduženosti

Omjeri aktivnosti prikazani su na grafikonu 3. Za vrijednosti koeficijenta obrta ukupne i kratkotrajne imovine može se kazati da praktično stagniraju u trogodišnjem razdoblju, što pokazuje da se nije poboljšala učinkovitost u upravljanju navedenom imovinom u smislu generiranja prihoda. Obrt potraživanja pokazuje tendenciju blagog usporavanja, dok obrt zaliha blago raste. Na temelju KOP-a moguće je izračunati trajanje naplate potraživanja u danima koje iznosi 20 dana u 2014., odnosno po 21 dan u 2015. i 2016. god. Dakle, poduzeću je prosječno potrebno 20-tak dana da naplati svoja potraživanja. S druge strane, povećava se učinkovitost upravljanja zalihami. Tako se na temelju KOZ-a izračunava trajanje vezivanja zaliha koje iznosi 41 dan u 2014., 40 dana u 2015. i 35 dana u 2016. god. što pozitivno djeluje na novčani ciklus poduzeća te ukazuje na sve bržu cirkulaciju zaliha.

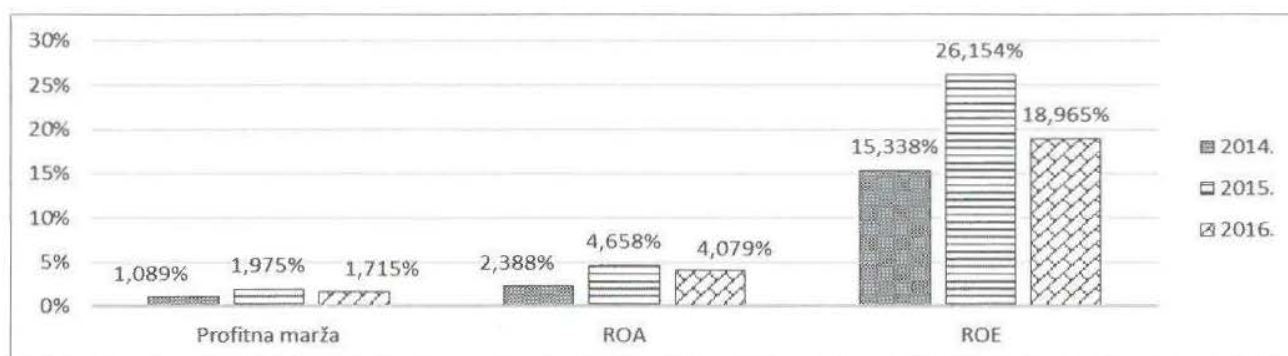
Grafikon 3. Omjeri aktivnosti (korištenja imovine)

Omjeri ekonomičnosti prikazani su na grafikonu 4. Pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja imaju vrijednosti nešto veće od jedan što ukazuje na pozitivnu ekonomičnost, odnosno na pokrivenost učinjenih rashoda s ostvarenim prihodima. Potrebno je istaknuti da su se vrijednosti navedena dva pokazatelja nakon neznatnog rasta u 2015. god. ponovno vratile tijekom 2016. god. na razine od 2014. god. Ovako mali iznosi ekonomičnosti ukazuju na malu profitabilnost što će biti razvidno kod izračuna omjera profitabilnosti. S druge pak strane, ekonomičnost financiranja je negativna u 2014. i 2015. god., što znači da financijski rashodi nadmašuju financijske prihode, dok je navedeni pokazatelj pozitivan u 2016. god. i iznosi 1,093. Ovo je izravna posljedica istovremenog povećanja financijskih prihoda od ulaganja u udjele društava povezanih sudjelujućim interesima (porast 71,5% u 2016. u odnosu na 2015. god.) te smanjenja financijskih rashoda s osnova kamata i sličnih rashoda (smanjenje 17,5% u 2016. u odnosu na 2015. god.).

Grafikon 4. Omjeri ekonomičnosti

Naposljetku, omjeri profitabilnosti prikazani su na grafikonu 5. Vrlo mala profitna marža pokazuje kako poduzeće ostvaruje, primjerice u 2016. god., svega 1,715 lipa neto dobiti po jednoj novčanoj jedinici prihoda od prodaje. Stopa povrata na ukupnu imovinu (*eng. return on assets – ROA*) kreće se u rasponu od 2,4% do 4,1% u promatranom razdoblju, dok stopa povrata na glavnice (*eng. return on equity – ROE*) iznosi od 15,4% u 2014. god. do gotovo 19% u 2016. god. Iznosi omjera ukazuju na profitabilno poslovanje poduzeća u trogodišnjem razdoblju, ali tek usporedba s ostvarenim stopama profitabilnosti drugih trgovačkih poduzeća može dati odgovor radi li se u ovom slučaju o zadovoljavajućoj profitabilnosti (odnosno rentabilnosti).

Grafikon 5. Omjeri profitabilnosti

Nakon provedene analize financijskih omjera i dobivenih rezultata, može se zaključiti sljedeće. Stanje likvidnosti poduzeća nije na zadovoljavajućoj razini, ali su razvidni pozitivni trendovi. Poduzeće poduzima odgovarajuće mjere koje rezultiraju poboljšanjem likvidnosti što utječe na povećanje sigurnosti poslovanja. Nadalje, struktura izvora financiranja također nije na zadovoljavajućoj razini uslijed nedostatnog udjela vlastitih izvora, ali je i ovdje ponovno razvidan pozitivan trend jačanja vlastitih izvora u ukupnim izvorima financiranja u promatranom razdoblju. Upravljanje ukupnom i kratkotrajnom imovinom ne pokazuje značajne promjene u promatranom razdoblju (nema promjene navedenih omjera). Međutim, poduzeće je poduzelo odgovarajuće mjere koje su rezultirale smanjenjem trajanja naplate potraživanja (s 21 na 20 dana) i trajanja vezivanja zaliha (s 41 na 35 dana), što povoljno utječe na sigurnost i uspješnost poslovanja. Iako tek neznatno veći od jedan, pozitivni pokazatelji ekonomičnosti ukazuju na pokrivenost rashoda ostvarenim prihodima te na profitabilnost poslovanja. Također, na profitabilnost upućuju iznosi profitne marže, stope povrata na imovinu i stope povrata na glavnici. Naposljetku, potrebno je istaknuti da se konačna ocjena o sigurnosti i uspješnosti poslovanja analiziranog poduzeća u razdoblju od 2014. do 2016. god. može dati tek nakon usporedbe s ostvarenim rezultatima drugih poduzeća djelatnih u trgovini te s prosječnim i/ili standardnim vrijednostima koje vrijede za cjelokupnu djelatnost trgovine.

#	Opis stavke	2014.	2015.	2016.	Indeks 2016./2014.
1.	Dugotrajna imovina	105.136.165	101.379.991	102.601.308	97,59
2.	Kratkotrajna imovina	<u>108.426.591</u>	<u>120.110.594</u>	<u>123.779.076</u>	<u>114,16</u>
	<i>Zalihe</i>	52.015.849	57.479.667	51.182.649	98,40
	<i>Potraživanja</i>	25.765.282	29.721.364	30.761.587	119,39
	<i>Financijska imovina</i>	26.891.041	29.318.584	37.955.783	141,15
	<i>Novac i nov. ekvivalenti</i>	3.726.433	3.590.979	3.879.057	104,10
	<i>Plaćeni trošk. budućeg razdoblja o obr. prihodi</i>	27.986	0	0	0,00
3.	Ukupna imovina (aktiva)	213.562.756	221.490.585	226.380.384	106,00
4.	Kapital i rezerve (glavnica)	33.250.699	39.450.315	48.683.294	146,41
5.	Dugoročne obveze	49.324.966	72.214.696	72.873.358	147,74
6.	Kratkoročne obveze	130.987.091	109.825.574	104.823.732	80,03
7.	Poslovni prihodi	487.649.853	534.439.984	545.350.461	111,83
8.	Poslovni rashodi	479.393.442	520.458.133	536.666.056	111,95
9.	Financijski prihodi	3.734.135	4.483.269	6.537.385	175,07
10.	Financijski rashodi	5.573.873	7.320.586	5.982.700	107,33
11.	Ukupni prihodi	491.383.988	538.923.253	551.887.846	112,31
12.	Ukupni rashodi	484.967.315	527.778.719	542.648.756	111,89
13.	Neto dobit/gubitak	5.100.005	10.317.801	9.232.978	181,04
14.	Dobit prije kamata i poreza (EBIT)	8.256.411	13.981.851	8.684.405	105,18
15.	Trošak kamata	4.885.206	6.690.201	5.522.641	113,05

Tablica 2. Pregled podataka (stavaka) iz godišnjih financijskih izvještaja na temelju kojih je izvršena analiza financijskih omjera [12].

4. Zaključak

Financijska analiza predstavlja jedan od osnovnih alata financijskog menadžmenta u području procjene financijskih rezultata poduzeća. Analiza financijskih omjera se temelji na podacima iz financijskih izvještaja, a široko se primjenjuje u praksi i koristi u procesu donošenja odluka. Izračun financijskih omjera pretpostavlja stavljanje u odnos dviju stavki iz istog ili različitih financijskih izvještaja, a njihove vrijednosti predstavljaju indikatore kvalitete stanja u raznim segmentima poslovanja. Omjeri se razvrstavaju u skupine kao omjeri likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. U svakoj skupini nalazi se nekoliko pokazatelja koji se uobičajeno koriste u analizi. Primjena analize financijskih omjera za razdoblje od 2014. do 2016. god. prikazana je na primjeru stvarnog poduzeća iz Vukovarsko-srijemske županije koje se bavi trgovačkom djelatnošću Načelno, rezultati analize ukazuju kako stanje likvidnosti i zaduženosti nije na zadovoljavajućoj razini, ali su razvidni pozitivni trendovi u promatranom razdoblju. Omjeri aktivnosti praktično stagniraju osim u slučaju značajnijeg smanjenja trajanja vezivanja zaliha što ostavlja prostora poduzeću za unaprjeđenje procesa u upravljanju resursima u narednom razdoblju. Pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti ukazuju na profitabilno poslovanje poduzeća. Konačna ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja analiziranog poduzeća pretpostavlja usporedbu s drugim poduzećima i standardnim veličina omjera za trgovačku djelatnost.

5. Literatura

- [1] Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S. & Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia d.o.o., ISBN 978-953-157-518-8, Zagreb
- [2] Fabozzi, F. J. & Peterson, P. P. (2003). *Financial Management and Analysis*, John Wiley & Sons, Inc., ISBN 978-047-1234-84-5, New Jersey (USA)
- [3] Vidučić, Lj. (2008). *Financijski menadžment*, RRiF plus d.o.o., ISBN 978-953-6121-85, Zagreb
- [4] Horrigan, J. O. (1968). A short history of financial ratio analysis. *The Accounting Review*, 43(2), str. 284-294, ISSN 0001-4826
- [5] Jašić, T. (2017). Analiza poslovanja i kreditne sposobnosti društva putem financijskih pokazatelja. *RRiF*, br. 10/2017, str. 134-146, ISSN 0353-8087
- [6] Beaver, W. H. (1966). Financial ratios as predictors of failure. *Journal of Accounting Research*, 4, str. 71-111, ISSN 00218456
- [7] Sajter, D. (2009). Pregled određenih metoda i istraživanja poslovnih poteškoća uz predviđanje stečaja. *Ekonomski misao i praksa*, 18(2), str. 429-452, ISSN 1330-1039
- [8] Bešvir, B. (2008). *Kako čitati i analizirati financijske izvještaje*, RRiF plus d.o.o., ISBN 978-953-272-008-2, Zagreb.
- [9] Novak, B. (2002). *Odlučivanje u financijskom upravljanju*, Ekonomski fakultet u Osijeku, ISBN 953-6073-63-3, Osijek
- [10] Brealey R. A., Myers, S. C. & Marcus, A. J. (2007). *Osnove korporativnih financija*, Mate d.o.o., ISBN 978-953-246-039-1, Zagreb.
- [11] Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15, 134/15, 120/16.
- [12] RGFI – financ. izvještaji. Dostupno na: <http://rgfi.fina.hr>, Pristup: 15-03-2018